

Публична комуникация и COVID-19
Public Communication and COVID-19

**Особености на публичната комуникация
във връзка с COVID-19**

Мила Серафимова

Софийски университет „Св. Климент Охридски“

Имейл: mila.serafimova@gmail.com

Абстракт: В статията се прави анализ на публичната комуникация, свързана с COVID-19, като фокусът е върху релациите комуникация – политическа комуникация – коронавирус и ефективните комуникационни стратегии в ситуация на глобална комуникационна ситуация, причинена от световна пандемия. Обхванат е периодът март 2020 – май 2021 година. Целите са да се изяснят особености на глобалната комуникационна ситуация, причинена от COVID-19 и да се установи какви стратегии биха довели до по-ефективна комуникация в ситуация на пандемия. Направен е вторичен анализ на данни, представени в анализи на международни организации, а именно World Health Organisation, European Association for Communication in Healthcare, Edelman Trust Barometer, Единния информационен портал в България и др. Извършен е критичен обзор на научни публикации и резултати от проучвания по темата. Проучени са особеностите на публичната комуникация през призмата на пбблик рилейшънс в посока управление на кризи в пандемична ситуация. Направени са изводи и са формулирани препоръки относно това как може да се подобри и усъвършенства публичната комуникация в ситуация на глобална здравна, социална, икономическа криза. Текстът има практико-приложна и методическа насоченост и е на равнище установяване важността на изготвяне и реализиране на комуникационни стратегии.

Ключови думи: публична комуникация, глобалната комуникационна ситуация, COVID-19, пандемия, политически кампании.

Features of Public Communication in relation to COVID-19

Mila Serafimova

Sofia University “St. Kliment Ohridski”

E-mail: mila.serafimova@gmail.com

Abstract: The article analyzes the public communication related to COVID-19, focusing on the relations communication-political communication-coronavirus relations and the effective communication strategies in a global communication situation caused by the global pandemic. The time framework of the research is the period of March 2020 – May 2021. The objectives are to clarify the specifics of the global communication situation caused by COVID-19 and to identify what strategies would lead to more effective communication in a pandemic situation. A secondary analysis of data presented in analyses of international organizations such as the World Health Organization, the European Association for Communication in Healthcare, the Edelman Trust Barometer, the Unified Information Portal in Bulgaria and others. A critical review of scientific publications and research results on the topic has been made. The specifics of public communication through the prism of public relations in the direction of crisis management in a pandemic situation have been studied. Conclusions are made and recommendations are formulated on how public communication can be improved in a situation of global health, social and economic crisis. The text has a practical-applied and methodological orientation and is at the level of establishing the importance of preparation and implementation of communication strategies.

Keywords: public communication, the global communication situation, COVID-19, pandemic, political campaigns.

Въвеждащи думи

COVID-19 създаде комуникационна ситуация, която до скоро не бихме повярвали, че е възможна – една-единствена тема, доминираща в дневния ред и редакционната политика на медиите в цял свят. Всички медии и политически лидери проговориха на ковид език.

На 30 януари 2020 г. Световната здравна организация (СЗО) обяви огнището на COVID-19 за извънредна ситуация в областта на общественото здраве. [1] Започна отразяване на темата без прекъсване и в реално време през 2020 г., 24/7 в световния новинарски поток. Развитието на пандемията се „предава на живо“ в социалните медии и дигиталните платформи.

Дори двете световни войни не постигнаха подобно повсеместно налагане на една-единствена тема в медиите на всички държави. Сега дигиталната медийна среда го направи възможно.

По принуда комуникацията на всички правителства се превърна в кризисна. Международните организации като ООН (Организация на обединените нации), ЕС (Европейски съюз), СЗО (Световна здравна организация), НАТО (Организация на Северноатлантическия договор), ЕАЛ (Европейска агенция за лекарствата) бяха поставени в обща комуникационна ситуация.

Впечатляващо е, че едни и същи наративи по едно и също време се развиха и наложиха в медийното пространство на толкова различни общества, преодолявайки межкултурните, политическите и икономическите различия. Най-бедните и най-богатите държави бяха изправени пред сблъсък с неизвестното, който доведе до разпространяване на сходно медийно съдържание. И всичко това се случи по едно и също време. Неслучайно аналозиите с антиутопиите бяха толкова натрапчиви и си припомнихме холивудските продукции, в които всички световни медии говорят в един глас за световно бедствие.

Ковид комуникацията на 2020 година опроверга теорията за многообразието и множеството фактори, повлияващи формирането на медийния дневен ред и приоритетите на политическата комуникация във всяка една държава. Оказа се възможно всички медии и правителства да говорят в продължение на месеци само по темата COVID-19. В нейния контекст бяха поставени събитията и процесите в обществения, политическия и икономическия живот.

Неслучайно получават популярност конспиративни теории, според които COVID-19 може да се възприеме и като огромен по мащабите си социален експеримент.[2] Отхвърляйки тази теория, все пак можем да признаем, че пандемията е едно изследователско поле, което ни дава възможност да проучим трансформации и феномени в областта на публичната комуникация и медиите. Всеобхватността на комуникацията по темата COVID-19 показва, че е възможно общественото внимание да бъде фокусирано само върху една тема, да има рязък скок на търсенето на информация за нея в медиите, последван от отказ да се потребява повече новинарско съдържание, както и всички останали събития да бъдат поставени в нейния контекст. Действително пандемията е изследователско поле с потенциал за наблюдения и изводи относно спецификите на публичната комуникация при кризи и информационните ефекти на кризисния мениджмънт.

Можем да дефинираме „глобалната комуникационна ситуация“, създадена в резултат от COVID-19, като феномен на налагането на една тема в медиите и публичната комуникация в световен мащаб и нейното доминиране в продължение на дълъг период, в случая повече от една година.

Дизайн на изследването

Изследването обхваща периода от март 2020 г. до май 2021 г. Тезата, която то защитава, е, че COVID-19 създаде глобална комуникационна ситуация, в която традиционните принципи на кризисната комуникация се налага да се променят и адаптират, за да постигнат ефективност. Целта на изследването е формулиране на работещи стратегии, които да се интегрират и да допринасят за успеха на кризисния мениджмънт. Проучени са както научни публикации, така и анализи на утвърдени международни организации. Изследването е разделено на три части. Първо е направен критичен обзор и вторичен анализ на публикации и данни, след това се поставя фокус върху комуникацията и политическата комуникация с конкретни казуси, свързани с коронавируса, и в третата част се формулират препоръки за успешни комуникационни стратегии. Установени са фактори и причинно-следствени връзки и са дадени прогнози. Методите са представени по-конкретно в отделните раздели на статията.

Критичен обзор на предходни изследвания и анализи

В тази част се прави вторичен анализ на данни от изследвания на международни организации и критичен обзор на предходни изследвания. Основен фактор в медийното отразяване на пандемията през 2020 г. беше неизвестността, сблъсъкът с непознатото, който трябваше да бъде обсъждан от правителствата, международните институции и медиите. Вирус, който не знаем какво представлява, как действа, как се лекува и как ще се развива.

В изследването „Живот в условия на криза (COVID-19)“, авторите Екатерина Софрониева, Маргарита Бакрачева, Милен Замфиров, Цецка Коларова [3] проучват и систематизират страховете, които хората преживяват в ситуация на глобална пандемия. Страховете на лидерите на правителствата и международните организации от несправяне с кризисната ситуация и последващ спад на доверието в тях също станаха очевидни в техните медийни изяви през изминалата година.

Сходна е ситуацията и в другите държави, в които обществата изпитват силни и разнообразни страхове, провокирани от COVID-19. Обществените страхове, според резултатите от проучване на Edelman Trust Barometer 2020, през януари 2020 г. са свързани с нарастващото чувство за несправедливост на обществената система и недоверие към институциите. Изследването показва, че 67% от анкетираните смятат, че хората с по-ниско образование, по-малки доходи и ресурси носят непропорционално голяма тежест от страданието покрай пандемията, в по-висок риск от разболяване са, а повече от

половината са много притеснени от загуба на работа, при по-продължителна пандемия. [4]

Когато COVID-19 беше потвърден като сериозна заплаха за здравето и в много страни беше обявена извънредна ситуация (в България на 13 март 2020 г.), медиите отразиха масовата паника и ирационални действия, продиктувани от страха пред неизвестното – хората купуваха голямо количество стоки, особено дезинфектант за ръце, тоалетна хартия, консерви и други хранителни стоки, които не са свързани с предотвратяване или лечение на болестта. Страхът от сблъсък с неизвестното се превърна в страх от предстоящ недостиг или увеличение на цените на стоките. От своя страна, страховете се подсилваха от кадрите и образите на панически изпразващи магазините хора в Европа и Северна Америка, които бяха разпространявани от телевизиите и социалните медии. Медийното отразяване на ирационалното поведение доведе до неговото още по-масово разпространяване.

Избори по време на COVID-19 беше друга „криза в кризата“ за политическите елити, която преживяхме и в България. Традиционно ниското доверие в институциите и политическите лидери отбеляза нови рекордни стойности в края на мандата на правителството. Правителството завършва мандата си с нива на доверие от 19% и недоверие от 69%. Парламентът има доверие от 14% и недоверие 73%. [5]

Докато през април 2020 г. в началото на пандемията има скок на доверието в правителството, който е характерен за управляващите в световен мащаб, то една година по-късно, според проучване на Eurofound, българите имат ниско доверие в правителството и са първи по отказ от ваксинация. България е сред страните в ЕС с най-ниско доверие в националното си правителство за справяне с пандемията. Тя се нарежда със своите 2,7 точки (от 10 възможни) след Полша (2,1) Хърватия (2,5) и Чехия (2,9). Обратно, Дания (7,0) и Финландия (6,3) са страните с най-висок процент доверие в националните си правителства. Това разкрива проучването на Европейската фондация за подобряване на условията на живот и труд (Eurofound), наречено „Живот, работа и COVID-19“. [6]

Като резултат от продължителните локдауни и бавния старт на ваксинацията през пролетта на 2021 г., доверието в националните правителствата е пострадало и се е влошило допълнително (от 4,6 през лято 2020 до 3,9 през пролетта на 2021 г. за ЕС като цяло), достигайки най-ниското ниво, регистрирано от началото на пандемията. В 14 държави членки спадът е значителен през този период, в сравнение с началото на пандемията през пролетта на 2020 г. Дания е единствената държава членка, в която значител-

но нараства доверието в националното правителство в сравнение с лятото на 2020 г. [7]

Изследването показва, че през пролетта на 2021 г. доверието в ЕС в цялата общност спада – от 3,5 в Гърция до 5,9 в Малта и Португалия. От предишното проучване през лятото на 2020 г. се наблюдава значителен спад в доверието сред 12 държави членки, като най-голямото намаление е регистрирано в Германия (-1,4 точки), Австрия и Полша (и двете -1 точка). И обратно, в Дания (+0,69) и Португалия (+0,54), доверието в ЕС е значително по-високо през пролетта на 2021 г., отколкото през лятото на 2020 г. Доверието остава значително високо в Испания, Италия, Румъния, Португалия, Унгария и Франция. [8]

Тези резултати от проучването на общественото мнение говорят за съществени проблеми в комуникацията за COVID-19.

Една година кризисна комуникация на правителствата за COVID-19 – от рязък скок на доверие в началото на 2020 г. до пълен крах през 2021 г.

Налага се един парадоксален извод – колкото повече се комуникира за COVID-19, колкото повече кампании се осъществяват на национално, европейско или глобално ниво, толкова по-ниско става доверието в комуникаращите международни и национални институции, в политическите лидери, както и в медиите и социалните мрежи, които правят тази комуникация възможна.

Актуализираният Edelman Trust Barometer 2020 разкрива забележителен и глобален възход на доверието в правителствата през май миналата година. Данните показват силно завръщане на упованието в правителството: при 65% доверие (+11 пункта от януари), обществата разчитат на правителствата си да ги защитят по начин, който не се е наблюдавал от Втората световна война. Нещо повече, респондентите искат правителството да ръководи дейността във всички сфери на отговор на пандемията: пряко свързани с пандемията (73%); подпомагане на хората да се справят с пандемията (72%); информиране на обществеността по темата (72%); осигуряване на икономическа помощ и подкрепа (86%); и връщане на страната към нормалното (79%). Мнозинството (61%) са склонни да се откажат от неприкосновеността на личната си информация, свързана със здравето и местоположението си, за да помогнат за ограничаване на разпространението на вируса. [8] Трима от четирима респонденти смятат, че ограниченията на свободата на

движение, свързани с пандемията, вече са напълно разумни и подходящи. Доверието в правителствените лидери се е покачило с 13 пункта до 61%, което ги „облича“ с повече доверие от изпълнителните директори (58%). „Изправени пред една от най-големите здравни и финансови кризи в историята, хората се обръщат към своите правителства за лидерство и надежда“, според Ричард Еделман, изпълнителен директор на Edelman. [9]

В началото на 2021 г., след една година хиперактивност в областта на комуникацията по темата, резултатите от проучването на доверието на Edelman Trust Barometer показват съвсем различна картина с отрицателен знак по отношение на общественото доверие.

Правителствата са били в добра ситуация за кратко, изявявайки се като най-доверената институция през май 2020 г., когато хората им се довериха да водят битката срещу COVID-19 и да възстановят икономиката. Но правителствата се провалиха, спухаха този балон, губейки най-много точки в тази категория през последните шест месеца (спад от 8 точки глобално). [10]

Според проучването на Еделман за 2021 г., когато правителството отсъства, хората очакват бизнесът да се намеси и да запълни празнотата, а големите очаквания към бизнеса за справяне и решаване на днешните предизвикателства никога не са били по-очевидни. Бизнесът през май 2021 г. в световен мащаб е не само институцията с най-голямо доверие сред четирите изследвани, но е и единствената институция с 61%, считана едновременно за етична и компетентна. [11]

Проучването показва, че не само се е повишило доверието в бизнеса за сметка на това в правителствата, но има и нови очаквания към него. Например да гарантира, че надеждна и достоверна информация достига до служителите и съответно до обществото. Всъщност повече от половината от анкетираните (53%) вярват, че когато отсъства новинарската медия, корпорациите са отговорни да запълнят информационната празнота.

По отношение на доверието в информацията за COVID-19, след една година комуникация, картината не е оптимистична, а говори за комуникационен крах и ръст на недоверието в медиите.

Според резултатите от проучването, публикувани през май 2021 г., хората не знаят откъде или от кого да получават достоверна информация, тъй като няма достоверен лидер, към когото да се обърнат. Глобалната „инфодемия“ е двигателят на рекордно ниските нива на доверие във всички източници на новини, като социалните медии (35%) и частните медии (41%) са с най-ниските нива; при традиционните медии има най-големият спад в доверие – с осем точки на глобално ниво (53%). [12]

„Инфодемията със сигурност може да се приеме като естествен резултат от симбиозата между двете сили – глобализация и дигитализация – едната икономическа и политическа, а другата технологична“, според Симеон Василев. [13]

Растящите нива на дезинформация и недоверие заплашват възстановяването от COVID-19, тъй като хората подхождат със силно подозрение и колебание към ваксината. Данните показват, че хората с ниско ниво на медийна грамотност – тези, които не проверяват източниците на информация и не подкрепят споделянето на фактически вярна информация – са много по-малко склонни да се ваксинират в първата година, в която ваксината е достъпна (59% срещу 70%). Тези пандемични страхове възпрепятстват връщането на работното място, като 58% от служителите избират да работят от дома си от страх да не се заразят. [14]

Фалшивите новини за COVID-19 са сериозна заплаха за успешния кризисен мениджмънт. Те подкопават не само усилията за ефективна комуникация по темата, но и действията за управление на кризата. В статията си „Фалшиви новини: теоретични дилеми, методически аспекти и проявления в кризисна комуникация“ Иванка Мавродиева проучва и систематизира основните теми на фалшивите информации за коронавируса за времето февруари – април 2020 г.:

- връзката 5G – COVID-19 – излъчвания, честоти, влияние върху имунитета на хората, трета ДНК спирала;
- разполагане на техника и излъчватели в Ухан и Милано и оттам е разпространението на вируса;
- конспиративни теории и създаване на вируса в специални лаборатории в САЩ или/и Китай;
- съставът на COVID-19 – изкуствено създаден; случайно изпуснат; разпространен на пазара в Ухан;
- кой е нулевият пациент и как и кога вирусът е пренесен в Европа и в коя държава;
- конспиративни теории, свързани с преразпределение на финансовите пазари, предизвикване на икономическа криза, срив на фондовите борси по решение на задкулисни кръгове;
- разработване на ваксина, хиперимунен серум, ваксинация на цялото население, начини за изграждане на групов имунитет, открити ваксини в Китай, САЩ, Русия, Великобритания и др.;
- спекула и повишаване на цените на маските, дезинфектантите, цените на чесъна и джинджифила, приемани като стимулиращи имунитета храни. [15]

Заклучението на автора е, че „фалшивите новини, които по отношение на кризата с коронавируса, рядко се свързват с официални изявления, пресконференции, брифинги, речи. Същевременно се използва инструментариумът на институционалния публичен рилейшънс, което може да доведе до привидна прозрачност относно кризата и до представяне на ситуацията във връзка с преодоляването ѝ на различни равнища, но това невинаги води до обективно и задълбочено представяне на процесите на социално, политическо, финансово, икономическо равнище“. [16]

Анализ на релациите комуникация – политическа комуникация – коронавирус

В хода на изследването се формулират следните изследователски въпроси относно комуникацията и политическата комуникация.

Какви са някои от изводите, които направи очевидни глобалната комуникационна ситуация, причинена от COVID-19?

Вторият значим въпрос е какви стратегии биха довели до по-ефективна комуникация в ситуация на пандемия.

Прочувайки медийното отразяване на темата COVID-19 през 2020 г., може да формулираме няколко наблюдения:

1. Възможен е глобален общ медиен дневен ред.
2. Страхът от неизвестното, като този, провокиран от COVID-19, успява да се наложи глобално в медиите много по-успешно, в сравнение с други теми като например промените на климата, трудностите за изхранване на световното население, заплахите за световния мир и др.
3. Политическата комуникация може да бъде подчинена на една-единствена доминанта.
4. Общественото мнение може да бъде повлияно в глобална комуникационна ситуация от разпространявани в социалните медии конспиративни теории, фалшиви новини и онлайн дезинформация, с които са безсилни да се справят международни организации като ЕС и СЗО, както и правителствата.
5. Отказът от потребяване на новинарско съдържание е последваща реакция, която може да очакваме при дългото доминиране на една тема в медийното пространство. Налице е превключване от активно търсене на информация към пълен отказ от нея.
6. В условия на съществуваща доминанта в медийния дневен ред, предизборните кампании се повлияват от нея.
7. Тъй като ролята на държавната власт нараства по време на панде-

мия, ефективната правителствена комуникация придобива много по-голямо значение и може да доведе до стабилизиране на обществото или обратно – до изостряне на противоречията и напрежението.

8. Ако политическите лидери не общуват ефективно в ситуация на глобална заплаха за здравето и живота на населението, медийното отразяване на техните изявления и позиции допринася за негативни явления – обществото става хаотично и подвластно на анархистични настроения, защото сред хората доминира страх пред неизвестното, недоверие в предоставената информация и в предприетите мерки за преодоляване на кризата.

В резултата на анализа, могат да бъдат изведени препоръки за установяване на ефективни стратегии за комуникация в ситуация на глобална комуникационна ситуация, причинена от световна пандемия:

1. Глобалните заплахи изискват глобален комуникационен отговор при кризи.

Очевидно колкото светът става по-взаимосвързан, в толкова по-голяма степен успешната комуникация ще зависи от общи модели и парадигми, които надскочат националните специфики.

2. Комуникационен мениджмънт и планиране при нов тип глобални кризи, в ситуация на неизвестност.

COVID-19 постави въпроса за планиране и управление на комуникацията в ситуация на неизвестност, при възникнали нов тип кризи или кризи с глобален характер. Традиционни модели на кризисната комуникация се оказват неприложими. Смуцаващото в случая с ковид кризата е липсата на прогноза за нейния край, което поставя въпроса за осъществяването на кризисна комуникация без ясна времева рамка и в изключително продължителен период. Това прави невъзможно прилагането на теорията и принципите на кризисната комуникация, на които се опираме традиционно.

В случая нямаме ясно дефинирани етапи на кризата, което не ни позволява да разработим традиционните комуникационни стратегии и тактики, съответстващи на всеки един период от развитието на кризисната ситуация. Спецификата на настоящата глобална криза без ясна времева рамка води до неприложимост на голяма част от досегашната теория за кризисна комуникация като елемент от управлението на кризи. Налага се създаването на нови комуникационни модели в условия на криза с неясна продължителност, която носи риска да се превърне в „неуправляема криза“. [17]

3. Противоречивите послания в резултат на непризнаването на несигурността

Когато неизвестността и несигурността не се признаят ясно от комуникаторите по темата COVID-19, противоречивите препоръки намират място в медиите и като резултат водят до рязък спад в доверието на аудиториите. Бяхме свидетели на множество обръквачи публични изявления и обръщане на твърдения на 180 градуса и именно това „напред и назад“ по много теми, свързани с COVID-19, се отрази негативно и върху доверието дори и в научните доказателства. Честността към публиката предполага ясно изразяване на факта, че се сблъскваме с нещо непознато, и следователно не може да сме сигурни как ще му противодействаме, не може да сме категорични и не можем да изразяваме несъмнени позиции и препоръки. Тази честност липсваше по много теми – от ползата от носенето на маски, до лекарства като хидроксихорофина и до ефективността и противопоказанията на ваксините. Повишеното и спешно търсене на информация в началото на пандемията през март 2020 г. създаде медийна среда, в която изключително бързо се разпространяваше невярна, неточна, двусмислена информация, противоречиви изказвания, които създадоха усещането за комуникационен хаос.

4. В глобална комуникационна ситуация е трудно прилагането на основния принцип на кризисната комуникация „говорене в един глас“.

Ситуацията предполага огромен брой напълно легитимни говорители по темата, което обаче подкопава прилагането на обща комуникационна стратегия.

5. Многообразието от източници на информация като проблем на кризисната комуникация

След като хората почувстват спешността на реакцията на риска за общественото здраве, те се опитват да търсят информация, която им е необходима, за да вземат решения за своите индивидуални реакции или поведения. За разлика от миналото, когато хората са имали само ограничени източници на новини и информация, като преса, телевизия и радио, в днешно време хората имат повече източници на информация, тъй като са се развили Интернет и мобилните комуникационни технологии. Разнообразните информационни източници определено предоставят повече информация на отделни лица, но често това причинява разпространението на неправилна и пристрастна информация и селективна обработка и споделяне на информация между хората (Shin & Thorson, 2017). [18] Така от предимство, многоо-

бразията от източници на информация се превръща в проблем на кризисната комуникация.

6. Политически кампании и COVID-19

Според Макс Скидморе, когато съобщенията, разпространявани чрез различни комуникационни канали, са политизирани, поведението на хората, търсещи информация, става по-вероятно да се трансформира в обмен на информация само с членовете на хомогенна група, което застрашава усилията за предотвратяване и контрол на пандемията на COVID-19 в много страни. По време на пандемия подобен обмен на информация само в рамките на относително изолирана (политическа) група без активно и всеобхватно търсене на информация трансформира кризата в общественото здраве в политическа криза, разделяйки хората по политическа ориентация, вместо да ги обедини да работят заедно за преодоляване на здравната криза. [19] Съвпадането на кризисната комуникация за COVID-19 с предизборни кампании води до политизиране на кризисната комуникация и капсулиране на привържениците на различните политически партии в свои „ковид светове“, със своя политическа логика.

7. Проактивна комуникация с фокус върху хората, в отговор на техните въпроси и страхове

В ситуация на криза, здравните власти съвсем не са единствените комуникатори по темата и ако не са проактивни, няма да успеят да наложат своите послания в контекста на многото конкуриращи се говорители по темата. Както споменахме, многообразието на медийната среда и множеството комуникационни канали и източници на информация стават не разрешени, а част от проблема за ефективната комуникация в ситуация на глобална пандемия и глобална медийна среда. Другият фактор, който достигна безпрецедентно въздействие през 2020 г., беше огромният обем информация, разпространяван не само от медиите, но и от отделните граждани и потребители на социалните медии.

Оказа се, че неизвестността, страхът и несигурността на хората е в състояние да генерира и мултиплицира невярната и противоречива информация до невиджани обеми. В случая с комуникацията на ваксинационната кампания, противоречивите препоръки, свързани с Астра Зенека, доведоха до спад на доверието. За сметка на легитимните говорители по темата, много по-въздействащи се оказаха групите в социалните мрежи, разпространяващи дезинформация и подсилващи страховете от ваксинирането.

8. Създаване на директни канали за комуникация с държавните институции и здравните служби

Въпреки че както в България, така и в много други държави, бяха създадени единни информационни портали, горещи телефонни линии, дори бот чатове [20], това стана с доста голямо закъснение, когато конкуренцията с другите източници на информация трудно можеше да бъде спечелена.

Заклучение

COVID-19 предизвика уникална комуникационна ситуация – налагане в глобалната медийна среда на една-единствена тема като доминираща за изключително дълъг период през 2020 г. В областта на кризисната комуникация научихме ценни уроци, които променят прилагането на традиционните принципи и модели. Глобалните заплахи изискват глобален комуникационен отговор при кризи и страхът от неизвестното се открие като мощен фактор в медийния дневен ред. Посоката, в която би трябвало да се развива ефективната комуникация в подобни ситуации на глобална криза, е честно отношение към аудиториите в отговор на техните страхове и въпроси. Все още не е ясно кога и как ще приключи кризата с COVID-19, което поставя пред експертите по комуникация много въпроси, свързани с комуникиране на неизвестността. Как да комуникираме за неизвестното, несигурното развитие на нещата може да се окаже в бъдеще перспективна комуникационна област.

Цитати и бележки

- [1] Световната здравна организация. Изявление относно второто заседание на Международния здравен регламент (2005) на Комитета за спешни случаи във връзка с огнището на нов коронавирус (2019-nCoV) Женева, Швейцария: СЗО; 2020 г. [https://www.who.int/news/item/30-01-2020-statement-on-the-second-meeting-of-the-international-health-regulations-\(2005\)-emergency-committee-regarding-the-outbreak-of-novel-coronavirus-\(2019-ncov\)](https://www.who.int/news/item/30-01-2020-statement-on-the-second-meeting-of-the-international-health-regulations-(2005)-emergency-committee-regarding-the-outbreak-of-novel-coronavirus-(2019-ncov)). последно посещение на 24.05.2021. [Svetovната zdravna organizatsia. Izyavlenie otnosno vtoroto zasedanie na Mezhdunarodnia zdravnen reglament (2005) na Komiteta za speshni sluchai vav vrazka s ognishteto na nov koronavirus (2019-nCoV) Zheneva, Shveytsaria: SZO; 2020 g. [https://www.who.int/news/item/30-01-2020-statement-on-the-second-meeting-of-the-international-health-regulations-\(2005\)-emergency-committee-regarding-the-outbreak-of-novel-coronavirus-\(2019-ncov\)](https://www.who.int/news/item/30-01-2020-statement-on-the-second-meeting-of-the-international-health-regulations-(2005)-emergency-committee-regarding-the-outbreak-of-novel-coronavirus-(2019-ncov)). posledno poseshtenie na 24.05.2021.]
- [2] Douglas, K. (2021). COVID-19 Conspiracy Theories. Group Processes & Intergroup Relations. Vol. 24(2): 270–275. sagepub.com/journals-permissions. Retrieved on 24.05.2021. DOI: 10.1177/1368430220982068.
- [3] Бакрачева, М., Коларова, Ц., Софрониева, Е. & Замфиоров М. (2020). Живот в

- условията на криза (COVID-19, 2020). София: Е-книга. ISBN 978-619-91067-4-7(ел.); COBISS.BG-ID-42402312. [Bakracheva, M., Kolarova, Ts., Sofronieva, E. & Zamfirov M. (2020). Zhivot v usloviyata na kriza (COVID-19, 2020). Sofia. E-kniga. ISBN 978-619-91067-4-7(ел.); COBISS.BG-ID-42402312.]
- [4] Edelman Trust 2020: Доверието и Covid-19. (7.05.2020). <http://bdvo.org/edelman-trust-2020-%D0%B4%D0%BE%D0%B2%D0%B5%D1%80%D0%B8%D0%B5%D1%82%D0%BE-%D0%B8-covid-19/>. последно посещение на 21.05.2021. [Edelman Trust 2020: Doverieto i Covid-19. (7.05.2020). <http://bdvo.org/edelman-trust-2020-%D0%B4%D0%BE%D0%B2%D0%B5%D1%80%D0%B8%D0%B5%D1%82%D0%BE-%D0%B8-covid-19/>. posledno poseshlenie na 21.05.2021.]
- [5] Равносметка на институционално доверие в края на този мандат и моментна картина на електоралните нагласи. (19.02.2021). *Gallup International*. <https://www.gallup-international.bg/44430/institutional-confidence-and-electoral-snapshot/>. последно посещение на 21.05.2021. [Ravnosmetka na institutsionalno doverie v kraia na този mandat i momentna kartina na elektoralnite naglasi. (19.02.2021). Gallup International. <https://www.gallup-international.bg/44430/institutional-confidence-and-electoral-snapshot/>. posledno poseshlenie na 21.05.2021.]
- [6] Eurofound: Българите с ниско доверие в правителството и първи по отказ от ваксинация. (13.05.2021). *BgNes*. <https://bgnes.bg/news/eurofound-b-lgarite-s-nisko-doverie-v-pravitelstvoto-i-p-rvi-po-otkaz-ot-vaksinatsia/>. последно посещение на 21.05.2021. [Eurofound: Balgarite s nisko doverie v pravitelstvoto i parvi po otkaz ot vaksinatsia. (13.05.2021). BgNes. <https://bgnes.bg/news/eurofound-b-lgarite-s-nisko-doverie-v-pravitelstvoto-i-p-rvi-po-otkaz-ot-vaksinatsia/>. posledno poseshlenie na 21.05.2021.]
- [7] Eurofound: Българите с ниско доверие в правителството и първи по отказ от ваксинация. (13.05.2021). *BgNes*. <https://bgnes.bg/news/eurofound-b-lgarite-s-nisko-doverie-v-pravitelstvoto-i-p-rvi-po-otkaz-ot-vaksinatsia/>. последно посещение на 21.05.202. [Eurofound: Balgarite s nisko doverie v pravitelstvoto i parvi po otkaz ot vaksinatsia. (13.05.2021). BgNes. <https://bgnes.bg/news/eurofound-b-lgarite-s-nisko-doverie-v-pravitelstvoto-i-p-rvi-po-otkaz-ot-vaksinatsia/>. posledno poseshlenie na 21.05.202.]
- [8] Eurofound: Българите с ниско доверие в правителството и първи по отказ от ваксинация. (13.05.2021). *BgNes*. <https://bgnes.bg/news/eurofound-b-lgarite-s-nisko-doverie-v-pravitelstvoto-i-p-rvi-po-otkaz-ot-vaksinatsia/>. последно посещение на 21.05.202. [Eurofound: Balgarite s nisko doverie v pravitelstvoto i parvi po otkaz ot vaksinatsia. (13.05.2021). BgNes. <https://bgnes.bg/news/eurofound-b-lgarite-s-nisko-doverie-v-pravitelstvoto-i-p-rvi-po-otkaz-ot-vaksinatsia/>. posledno poseshlenie na 21.05.202.]
- [9] Edelman Trust Barometer. (2021). *Българска мрежа на глобалния договор*. https://www.unglobalcompact.bg/?page_id=9840. последно посещение на 21.05.2021. Оригинален текст *Edelman Trust Barometer* на сайта <chrome-extension://bocbaocobfecmglnmeaerppambideimao/pdf/viewer.html?file=https%3A%2F%2Fwww.edelman.com%2Fsites%2Fg%2Ffiles%2Faatuss191%2Ffiles%2F2021-01%2F2021-edelman-trust-barometer.pdf>. Retrieved on 21.05.2021. [Edelman Trust Barome-

- ter. (2021). Balgarska mrezha na globalnia dogovor. https://www.unglobalcompact.bg/?page_id=9840. posledno poseshlenie na 21.05.2021. Originalen tekst Edelman Trust Barometer na sayta chrome-extension://bocbaocobfecmglmeaappambidei-mao/pdf/viewer.html?file=https%3A%2F%2Fwww.edelman.com%2Fsites%2Fg%2Ffiles%2Faatuss191%2Ffiles%2F2021-01%2F2021-edelman-trust-barometer.pdf. Retrieved on 21.05.2021.]
- [10] Edelman Trust Barometer. (2021). *Българска мрежа на глобалния договор*. https://www.unglobalcompact.bg/?page_id=9840. последно посещение на 21.05.2021. Оригинален текст *Edelman Trust Barometer* на сайта chrome-extension://bocbaocobfecmglmeaappambidei-mao/pdf/viewer.html?file=https%3A%2F%2Fwww.edelman.com%2Fsites%2Fg%2Ffiles%2Faatuss191%2Ffiles%2F2021-01%2F2021-edelman-trust-barometer.pdf. Retrieved on 21.05.2021. [Edelman Trust Barometer. (2021). Balgarska mrezha na globalnia dogovor. https://www.unglobalcompact.bg/?page_id=9840. posledno poseshlenie na 21.05.2021. Originalen tekst Edelman Trust Barometer na sayta chrome-extension://bocbaocobfecmglmeaappambidei-mao/pdf/viewer.html?file=https%3A%2F%2Fwww.edelman.com%2Fsites%2Fg%2Ffiles%2Faatuss191%2Ffiles%2F2021-01%2F2021-edelman-trust-barometer.pdf. Retrieved on 21.05.2021.]
- [11] Edelman Trust Barometer. (2021). *Българска мрежа на глобалния договор*. https://www.unglobalcompact.bg/?page_id=9840. последно посещение на 21.05.2021. Оригинален текст *Edelman Trust Barometer* на сайта chrome-extension://bocbaocobfecmglmeaappambidei-mao/pdf/viewer.html?file=https%3A%2F%2Fwww.edelman.com%2Fsites%2Fg%2Ffiles%2Faatuss191%2Ffiles%2F2021-01%2F2021-edelman-trust-barometer.pdf. Retrieved on 21.05.2021. [Edelman Trust Barometer. (2021). Balgarska mrezha na globalnia dogovor. https://www.unglobalcompact.bg/?page_id=9840. posledno poseshlenie na 21.05.2021. Originalen tekst Edelman Trust Barometer na sayta chrome-extension://bocbaocobfecmglmeaappambidei-mao/pdf/viewer.html?file=https%3A%2F%2Fwww.edelman.com%2Fsites%2Fg%2Ffiles%2Faatuss191%2Ffiles%2F2021-01%2F2021-edelman-trust-barometer.pdf. Retrieved on 21.05.2021.]
- [12] Edelman Trust Barometer. (2021). *Българска мрежа на глобалния договор*. https://www.unglobalcompact.bg/?page_id=9840. последно посещение на 21.05.2021. Оригинален текст *Edelman Trust Barometer* на сайта chrome-extension://bocbaocobfecmglmeaappambidei-mao/pdf/viewer.html?file=https%3A%2F%2Fwww.edelman.com%2Fsites%2Fg%2Ffiles%2Faatuss191%2Ffiles%2F2021-01%2F2021-edelman-trust-barometer.pdf. Retrieved on 21.05.2021. [Edelman Trust Barometer. (2021). Balgarska mrezha na globalnia dogovor. https://www.unglobalcompact.bg/?page_id=9840. posledno poseshlenie na 21.05.2021. Originalen tekst Edelman Trust Barometer na sayta chrome-extension://bocbaocobfecmglmeaappambidei-mao/pdf/viewer.html?file=https%3A%2F%2Fwww.edelman.com%2Fsites%2Fg%2Ffiles%2Faatuss191%2Ffiles%2F2021-01%2F2021-edelman-trust-barometer.pdf. Retrieved on 21.05.2021.]
- [13] Василев, С. (2021). Пандемията на (мета)медията. *Реторика и комуникации*, бр. 47: 6-17. <https://rhetoric.bg/>. последно посещение на 01.06.2021. [Vasilev, S.

- (2021). Pandemiyata na (meta)mediyata. Retorika i komunikatsii, br. 47: 6-17. <https://rhetoric.bg/>. posledno poseshtenie na 01.06.2021.]
- [14] Edelman Trust Barometer. (2021). *Българска мрежа на глобалния договор*. https://www.unglobalcompact.bg/?page_id=9840. последно посещение на 21.05.2021. Оригинален текст *Edelman Trust Barometer* на сайта <chrome-extension://bocbaocobfecmglnmeaappambidei-mao/pdf/viewer.html?file=https%3A%2F%2Fwww.edelman.com%2Fsites%2Fg%2Ffiles%2Faatuss191%2Ffiles%2F2021-01%2F2021-edelman-trust-barometer.pdf>. Retrieved on 21.05.2021. [Edelman Trust Barometer. (2021). Balgarska mrezha na globalnia dogovor. https://www.unglobalcompact.bg/?page_id=9840. posledno poseshtenie na 21.05.2021. Originalen tekst Edelman Trust Barometer na sayta <chrome-extension://bocbaocobfecmglnmeaappambidei-mao/pdf/viewer.html?file=https%3A%2F%2Fwww.edelman.com%2Fsites%2Fg%2Ffiles%2Faatuss191%2Ffiles%2F2021-01%2F2021-edelman-trust-barometer.pdf>. Retrieved on 21.05.2021.]
- [15] Мавродиева, И. (2020). Фалшиви новини: теоретични дилеми, методически аспекти и проявления в кризисна комуникация. *Медии и комуникации на 21 век*, том 4/2020: 47-55. <https://journals.uni-vt.bg/mc/bul/vol4/iss1/5>. последно посещение на 01.06.2021. [Mavrodieva, I. (2020). Falshivi novini: teoretichni dilemi, metodicheski aspekti i proyavlenia v krizisna komunikatsia. *Medii i komunikatsii na 21 vek*, tom 4/2020: 47-55. <https://journals.uni-vt.bg/mc/bul/vol4/iss1/5>. posledno poseshtenie na 01.06.2021.]
- [16] Мавродиева, И. (2020). Фалшиви новини: теоретични дилеми, методически аспекти и проявления в кризисна комуникация. *Медии и комуникации на 21 век*, том 4/2020: 47-55. <https://journals.uni-vt.bg/mc/bul/vol4/iss1/5>. последно посещение на 01.06.2021. [Mavrodieva, I. (2020). Falshivi novini: teoretichni dilemi, metodicheski aspekti i proyavlenia v krizisna komunikatsia. *Medii i komunikatsii na 21 vek*, tom 4/2020: 47-55. <https://journals.uni-vt.bg/mc/bul/vol4/iss1/5>. posledno poseshtenie na 01.06.2021.]
- [17] Пачева, В. (2009). *Кризата под контрол. Корпоративна комуникация в кризисна ситуация*. София: М-8-М, 36. [Pacheva, V. (2009). *Krizata pod kontrol. Korporativna komunikatsia v krizisna situatsia*. Sofia: M-8-M, 36.]
- [18] Shin, J. & Thorson, K. (2017). Partisan Selective Sharing: The Biased Diffusion of Fact-Checking Messages on Social Media. *Journal of Communication*, 67 (2): 233-255. <https://doi.org/10.1111/jcom.12284>.
- [19] Skidmore, M. J. (2016). *Presidents, Pandemics, and Politics*. New York: Palgrave Macmillan US, 25 – 41.
- [20] Единен информационен портал. (2020-2021) <https://coronavirus.bg/>. [Edinen informatsionen portal (2020-2021) <https://coronavirus.bg/>.]

Библиография

Бакрачева, М., Коларова, Ц., Софрониева, Е. & Замфиров М. (2020). *Живот в условията на криза (COVID-19, 2020)*. София: Е-книга. ISBN 978-619-91067-4-

- 7(ел.); COBISS.BG-ID-42402312. [Bakracheva, M., Kolarova, Ts., Sofronieva, E. & Zamfirov M. (2020). *Zhivot v usloviyata na kriza (COVID-19, 2020)*. Sofia. E-kniga. ISBN 978-619-91067-4-7(ел.); COBISS.BG-ID-42402312.]
- Василев, С. (2021). Пандемията на (мета)медията. *Реторика и комуникации*, бр. 47: 6-17. <https://rhetoric.bg/>. последно посещение на 01.06.2021. [Vasilev, S. (2021). *Pandemiyata na (meta)mediyata*. *Retorika i komunikatsii*, br. 47: 6-17. <https://rhetoric.bg/>. posledno poseshtenie na 01.06.2021.]
- Единен информационен портал. (2020-2021) <https://coronavirus.bg/>. [Edinen informatsionen portal (2020-2021) <https://coronavirus.bg/>.]
- Мавродиева, И. (2020). Фалшиви новини: теоретични дилеми, методически аспекти и проявления в кризисна комуникация. *Медии и комуникации на 21 век*, том 4/2020: 47-55. <https://journals.uni-vt.bg/mc/bul/vol4/iss1/5>. последно посещение на 01.06.2021. [Mavrodieva, I. (2020). *Falshivi novini: teoretichni dilemi, metodicheski aspekti i proyavlenia v krizisna komunikatsia*. *Medii i komunikatsii na 21 vek*, tom 4/2020: 47-55. <https://journals.uni-vt.bg/mc/bul/vol4/iss1/5>. posledno poseshtenie na 01.06.2021.]
- Пачева, В. (2009). *Кризата под контрол. Корпоративна комуникация в кризисна ситуация*. София: М-8-М, 36. [Pacheva, V. (2009). *Krizata pod kontrol. Korporativna komunikatsia v krizisna situatsia*. Sofia: M-8-M, 36.]
- Равносметка на институционално доверие в края на този мандат и моментна картина на електоралните нагласи. (19.02.2021). *Gallup International*. <https://www.gallup-international.bg/44430/institutional-confidence-and-electoral-snapshot/>. Последно посещение на 21.05.2021. [Ravnosmetka na institutsionalno doverie v kraia na tozi mandat i momentna kartina na elektoralnite naglasi. (19.02.2021). Gallup International. <https://www.gallup-international.bg/44430/institutional-confidence-and-electoral-snapshot/>.]
- Световната здравна организация. Изявление относно второто заседание на Международния здравен регламент (2005) на Комитета за спешни случаи във връзка с огнището на нов коронавирус (2019-nCoV) Женева, Швейцария: СЗО; 2020 г. [https://www.who.int/news/item/30-01-2020-statement-on-the-second-meeting-of-the-international-health-regulations-\(2005\)-emergency-committee-regarding-the-outbreak-of-novel-coronavirus-\(2019-ncov\)](https://www.who.int/news/item/30-01-2020-statement-on-the-second-meeting-of-the-international-health-regulations-(2005)-emergency-committee-regarding-the-outbreak-of-novel-coronavirus-(2019-ncov)). последно посещение на 24.05.2021. [Svetovната zdravna organizatsia. Izyavlenie otnosno vtoroto zasедание na Mezhdunarodnia zdravен reglament (2005) na Komiteta za speshni sluchai vav vrazka s ognishteto na nov koronavirus (2019-nCoV) Zheneva, Shveysaria: SZO; 2020 g. [https://www.who.int/news/item/30-01-2020-statement-on-the-second-meeting-of-the-international-health-regulations-\(2005\)-emergency-committee-regarding-the-outbreak-of-novel-coronavirus-\(2019-ncov\)](https://www.who.int/news/item/30-01-2020-statement-on-the-second-meeting-of-the-international-health-regulations-(2005)-emergency-committee-regarding-the-outbreak-of-novel-coronavirus-(2019-ncov)). posledno poseshtenie na 24.05.2021.]
- Douglas, K. (2021). COVID-19 Conspiracy Theories. *Group Processes & Intergroup Relations*, 2021, Vol. 24(2): 270–275. sagepub.com/journals-permissions. journals.sagepub.com/home/gpi. Retrieved on 24.05.2021. DOI: 10.1177/1368430220982068.
- Edelman Trust Barometer. (2021). *Българска мрежа на глобалния договор*. https://www.unglobalcompact.bg/?page_id=9840. последно посещение на 21.05.2021.

- Оригинален текст *Edelman Trust Barometer* на сайта <chrome-extension://bocbaocobfecmglmneaep-pambideimao/pdf/viewer.html?file=https%3A%2F%2Fwww.edelman.com%2Fsites%2Fg%2Ffiles%2Faatuss191%2Ffiles%2F2021-01-%2F2021-edelman-trust-barometer.pdf>. Retrieved on 21.05.2021. [Edelman Trust Barometer. (2021). Balgarska mrezha na globalnia dogovor. https://www.unglobalcompact.bg/?page_id=9840. posledno poseshtenie na 21.05.2021. Originalen tekst Edelman Trust Barometer na sayta <chrome-extension://bocbaocobfecmglmneaep-pambideimao/pdf/viewer.html?file=https%3A%2F%2Fwww.edelman.com%2Fsites%2Fg%2Ffiles%2Faatuss191%2Ffiles%2F2021-01-%2F2021-edelman-trust-barometer.pdf>. Retrieved on 21.05.2021.]
- Edelman Trust (2020). Доверието и Covid-19. (7.05.2020). <http://bdvo.org/edelman-trust-2020-%D0%B4%D0%BE%D0%B2%D0%B5%D1%80%D0%B8%D0%B5%D1%82%D0%BE-%D0%B8-covid-19/>. последно посещение на 21.05.2021. [Edelman Trust 2020: Doverieto i Covid-19. (7.05.2020). <http://bdvo.org/edelman-trust-2020-%D0%B4%D0%BE%D0%B2%D0%B5%D1%80%D0%B8%D0%B5%D1%82%D0%BE-%D0%B8-covid-19/>. posledno poseshtenie na 21.05.2021.]
- Eurofound: Българите с ниско доверие в правителството и първи по отказ от ваксинация. (13.05.2021). *BgNes*. <https://bgnes.bg/news/eurofound-b-lgarite-s-nisko-doverie-v-pravitelstvoto-i-parvi-po-otkaz-ot-vaksinatcia/>. последно посещение на 21.05.2021. [Eurofound: Balgarite s nisko doverie v pravitelstvoto i parvi po otkaz ot vaksinatcia. (13.05.2021). *BgNes*. <https://bgnes.bg/news/eurofound-b-lgarite-s-nisko-doverie-v-pravitelstvoto-i-parvi-po-otkaz-ot-vaksinatcia/>. posledno poseshtenie na 21.05.2021.]
- European Association for Communication in Healthcare. (2020). COVID-19. <https://h-com.eu/european-association-for-communication-in-healthcare-each/>. Retrieved on 14.05.2021.
- Coronavirus research April 2020: Multi-market research wave 3. (2020). *GlobalWebIndex*. [https://www.globalwebindex.com/hubfs/1.%20Coronavirus%20Research%20PDFs/GWI%20coronavirus%20findings%20April%202020%20-%20Multi-market%20research%20\(Release%209\).pdf](https://www.globalwebindex.com/hubfs/1.%20Coronavirus%20Research%20PDFs/GWI%20coronavirus%20findings%20April%202020%20-%20Multi-market%20research%20(Release%209).pdf). Retrieved on 15.05.2021.
- Coronavirus disease (COVID-19) advice for the public. (2020). *World Health Organization*. <https://www.who.int/emergencies/diseases/novel-coronavirus-2019/advice-for-public>. Retrieved on 12.05.2021.
- Kemp, S. (2020). Report: Most important data on digital audiences during coronavirus. Growth Quarters. *The Next Web*. (24 April 2020). <https://thenextweb.com/growth-quarters/2020/04/24/report-most-important-data-on-digital-audiences-during-coronavirus/>. Retrieved on 11.05.2021.
- Shin, J. & Thorson, K. (2017). Partisan Selective Sharing: The Biased Diffusion of Fact-Checking Messages on Social Media. *Journal of Communication*, 67 (2): 233-255. <https://doi.org/10.1111/jcom.12284>.
- Skidmore, M. J. (2016). *Presidents, Pandemics, and Politics*. New York: Palgrave Macmillan US, 25-41.

Рецензиране от двама независими рецензенти: от 18.06.2021 до 21.06.2021 г.
Приемане за публикуване: 22.06.2021 г.

Manuscript was submitted: 17.06.2021.
Double Blind Peer Reviews: from 18.06.2021 till 21.06.2021.
Accepted: 22.06.2021.

Брой 48 на сп. „Реторика и комуникации“, юли 2021 г. се издава с финансовата помощ на Фонд научни изследвания, договор № КП-06-НП2/41 от 07 декември 2020 г.

Issue 48 of the Rhetoric and Communications Journal (July 2021) is published with the financial support of the Scientific Research Fund, Contract No. KP-06-NP2/41 of December 07, 2020.